

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s u t m

Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21

Indira Priyadarśinī Gāndhī (Devanāgarī:: IPA: [ɪnd̪ɪ ɪra ɸɪjəd̪ ərʃɪni ɡa ɳd̪ ɦ̪i]); 19 tháng 11 năm 1917 – 31 tháng 10 năm 1984) là Th t ng n Đ t 19 tháng 1 năm 1966 đ n 24 tháng 3 năm 1977, và l n th hai t ngày 14 tháng 1 năm 1980 cho đ n khi b ám sát ngày 31 tháng 10 năm 1984.

Indira Gandhi

Indira Gandhi

Th t ng n Đ th 5 và 8

Nhi m k 19 tháng 1 năm 1966 – 24 tháng 3 năm 1977
15 tháng 1 năm 1980 – 31 tháng 10 năm 1984

Ti n nhi m Gulzarilal Nanda
Charan Singh

K nhi m Morarji Desai
Rajiv Gandhi

Đ ng Qu c đ i

Sinh 19 tháng 11 năm 1917
Allahabad, UP, n Đ

M t 31 tháng 10 năm 1984

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s̄ u t̄ m
Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21

New Delhi, ̄ n Đ̄

Phu quân Feroze Gandhi

Indira Priyadarśinī Gāndhī (Devanāgarī:: IPA: [ɪnd̪ɪ ɪrã pɾijəd̪ əɾʃɪnĩ gã nd̪ɪ̃ ĩ]); 19 tháng 11 năm 1917 – 31 tháng 10 năm 1984) là Th̄ t̄ ̄ ng ̄ n Đ̄ t̄ 19 tháng 1 năm 1966 đ̄ n 24 tháng 3 năm 1977, và ̄ n th̄ hai t̄ ngày 14 tháng 1 năm 1980 cho đ̄ n khi b̄ ám sát ngày 31 tháng 10 năm 1984.

Là con gái c̄ a th̄ t̄ ̄ ng đ̄ u tiên, Jawaharlal Nehru, và là m̄ c̄ a m̄ t th̄ t̄ ̄ ng khác, Rajiv Gandhi, Indira Gandhi là m̄ t trong nh̄ ng chính khách n̄ i b̄ t nh̄ t sau khi ̄ n Đ̄ giành đ̄ c ̄ p. Bà không có quan h̄ h̄ hàng gì v̄ i Mahatma Gandhi.

Thī u thī i

Gia t̄ c Nehru thū c giai c̄ p Brahmin ̄ bang Jammu, ̄ Kashmir và ̄ Delhi. Ông n̄ i c̄ a Indira là m̄ t lū t s̄ giàu có ̄ Allahabad thū c bang Uttar Pradesh. Ông là m̄ t trong s̄ nh̄ ng thành viên quan tr̄ ng nh̄ t c̄ a Đ̄ ng Qū c Đ̄ i ̄ n Đ̄ trong thī i k̄ tī n Gandhi, là nḡ ̄ i sō n th̄ o b̄ n Báo cáo Nehru, s̄ ̄ a ch̄ n c̄ a nhân dân cho th̄ ch̄ chính tr̄ t̄ ̄ ng lai c̄ a ̄ n Đ̄ đ̄ i ngh̄ ch v̄ i th̄ ch̄ c̄ a Anh. Cha c̄ a bà, Jawaharlal Nehru là m̄ t lū t s̄ trí th̄ c, cũng là nhà lãnh đ̄ o đ̄ ̄ c yêu thích trong Phong trào Đ̄ c ̄ p ̄ n Đ̄. Nḡ ̄ i v̄ tr̄ c̄ a ông, Kamala, sinh h̄ Indira Gandhi vào thī i đ̄ i m Nehru gia nh̄ p phong trào đ̄ c ̄ p cùng v̄ i Mahatma Gandhi.

̄ n lên trong s̄ chăm sóc c̄ a nḡ ̄ i m̄ v̄ n th̄ ̄ ng b̄ nh t̄ t và xa cách gia đình bên n̄ i, Gandhi phát trī n b̄ n năng t̄ v̄ và tính cách đ̄ n đ̄ c. Indira th̄ ̄ ng b̄ t hòa v̄ i các bà cô (ch̄ em c̄ a cha), đáng k̄ nh̄ t là v̄ i Vijayalakshmi Pandit (n̄ ch̄ t̄ ch đ̄ u tiên c̄ a Đ̄ i H̄ i đ̄ ng Liên Hī p Qū c), nh̄ ng tranh ch̄ p này đ̄ ̄ c h̄ đem theo vào chính tr̄ ̄ ng.

Indira Gandhi thành ̄ p phong trào Vanara Sena cho thanh thī u niên, th̄ gī m̄ t vai trò tuy nh̄ nh̄ ng có nhī u ̄ nh h̄ ̄ ng trong Phong trào Đ̄ c ̄ p ̄ n Đ̄, t̄ ch̄ c nh̄ ng cū c ph̄ n kháng và dī u hành, cũng nh̄ h̄ tr̄ các chính khách đ̄ ng Qū c Đ̄ i ph̄ bī n các ̄ n ph̄ m nh̄ y c̄ m và tài lī u b̄ c̄ m đoán. Theo m̄ t giai thō i, Indira đã gī u m̄ t văn kī n quan tr̄ ng trong c̄ p sách đ̄ đem ra kh̄ i ngôi nhà b̄ c̄ nh sát theo dõi c̄ n m̄ t, đó là b̄ n phác th̄ o kh̄ i x̄ ̄ ng cū c cách m̄ ng vào đ̄ u th̄ p niên 1930.

Gia t̄ c Nehru - Đ̄ ng (t̄ trái): Jawaharlal Nehru, Vijayalakshmi Pandit, Krishna Hutheesing, Indira,

**và Ranjit Pandit; Ng i: Swaroop Rani, Motilal Nehru
và Kamala Nehru kho ng năm 1927.**

Năm 1934, m cô, Kamala Nehru, b qu t ngã b i b nh lao ph i sau m t th i gian dài ch a tr . Khi y Indira Gandhi 17 tu i, và ch a bao gi có c h i h ng không khí đ m m c a gia đình trong su t th i niên thi u. Cô theo h c t i nh ng tr ng n i ti ng c a n Đ , Âu châu và Anh Qu c nh Santiniketan và Oxford, nh ng thành tích h c t p y u kém đã không giúp cô có đ c m t v n b ng nào. Trong nh ng năm s ng Anh và Âu châu đ i l c, Indira g p Feroze Gandhi, m t thành viên tích c c c a đ ng Qu c Đ i. H k t hôn năm 1942, ngay tr c lúc kh i x ng Phong trào B t ph c t ùng Dân s n Đ (Quit India Movement) – m t cu c cách m ng t i h u và r ng kh p phát đ ng b i Mahatma Gandhi và đ ng Qu c Đ i. Đ i v ch ng m i c i b giam gi trong vài tháng vì dính líu đ n phong trào. Năm 1944, Rajiv Gandhi chào đ i, hai năm sau là Sanjay Gandhi.

Su t trong giai đ o n h n lo n năm 1947 khi ng i Anh chia c t l c đ a này thành hai qu c gia: n Đ và Pakistan, Gandhi giúp t ch c nh ng tr i t n n cũng nh cung ng vi c chăm sóc y t cho hàng tri u ng i t n n đ n t Pakistan. Đó là ho t đ ng xã h i đ u tiên c a cô, và là kinh nghi m quý báu cho nh ng giai đ o n khó khăn s p đ n.

Gandhi và ch ng đ n đ nh c t i Allahabad, đ đây Feroze cùng lúc làm vi c cho m t nh t báo c a đ ng Qu c Đ i và m t công ty b o hi m. Cu c s ng hôn nhân có m t kh i đ u t t, nh ng tr nên t i t khi Gandhi đ n s ng t i Delhi đ giúp đ cha cô, lúc y là Th t ng đ ng ch c, đang s ng cô đ c trong m t môi tr ng đ y áp l c. Cô tr nên ng i thân tín, th ký và ng i chăm sóc cha cô. Hai c u con trai s ng v i m , nh ng đ n dà cô s ng bi t l p v i Feroze m c dù hai ng i v n còn ràng bu c v i nhau b i hôn nhân.

Năm 1951 khi cu c t ng tuy n c đ n g n, Gandhi đ i u hành các chi n đ ch tranh c cho c Nehru và Feroze. Feroze không h i ý ki n Nehru khi ra tranh c , ngay c khi đ c c Feroze cũng ch n s ng t i m t ngôi nhà riêng Dehli. Feroze mau chóng phát tri n danh ti ng c a mình nh là m t chi n sĩ ch ng tham nh ùng, phát hi n m t v tai ti ng quan tr ng c công ty b o hi m qu c doanh đ n đ n vi c t ch c c a b tr ng tài chính, m t ph tá c a Nehru.

T i đ nh đ i m c a tình tr ng căng th ng, Gandhi và ch ng quy t đ nh ly hôn. Tuy nhiên, năm 1958, sau khi tái đ c c , Feroze m c b nh tim, căn b nh đã hàn g n cu c hôn nhân c a h . Đ n s ng v i ch ng Kashmir và giúp ch ng h i ph c, gia đình Gandhi ngày càng g n k t h n. Nh ng Feroze qua đ i ngày 8 tháng 11 năm 1960 khi Indira đang đi cùng Nehru trong m t chuy n vi ng thăm n c ngoài.

V n đ n Quy n l c

Trong năm 1959 và 1960, Gandhi ra tranh c và đ c c Ch t ch Đ ng Qu c Đ i n Đ . Không có bi n đ ng nào trong nhi m k này. Bà cũng đ m trách vi c qu n lý nhân s cho cha. Vì Nehru th ng l n ti ng ch trích ch tr ng gia đình tr , bà không ra tranh c trong k b u c năm 1962.

Indira Gandhi

Nehru t□ tr□ n ngày 24 tháng 5 năm 1964. Theo l□ i kh□ n nài c□ a tân Th□ t□ ng Lal Bahadur Shastri, Gandhi ra tranh c□ và b□ t đ□ u tham chính, đ□ c b□ nhi□ m B□ tr□ ng Thông tin và Phát thanh. Bà đ□ n Madras khi b□ o đ□ ng bùng n□ □ nh□ ng ti□ u bang mi□ n nam không s□ đ□ ng ti□ ng Hindi ch□ ng l□ i vi□ c ti□ ng Hindi đ□ c ch□ n làm qu□ c ng□ . Bà nói chuy□ n v□ i các viên ch□ c đ□ a ph□ ng, xoa đ□ u s□ gi□ n đ□ c□ a các th□ lĩnh c□ ng đ□ ng và đôn đ□ c công cu□ c tái thi□ t khu v□ c b□ □ nh h□ ng. Shastri và các b□ tr□ ng cao c□ p t□ ra b□ i r□ i vì □ th□ th□ đ□ ng, dù có l□ hành đ□ ng c□ a Gandhi không nh□ m vào Shastri cũng không nh□ m nâng cao uy tín chính tr□ c□ a bà. Nhi□ u nh□ n xét cho r□ ng Gandhi ít quan tâm đ□ n các ch□ c năng hành chính c□ a m□ t b□ tr□ ng, nh□ ng t□ ra khôn khéo trong giao ti□ p v□ i công chúng, lão luy□ n trong ngh□ thu□ t chính tr□ và bi□ t cách vun đ□ p cho mình hình □ nh thu hút c□ a m□ t chính khách.

Khi cu□ c chi□ n □ n Đ□ -Pakistan bùng n□ năm 1965, Gandhi đang trong k□ ngh□ □ thành ph□ biên đ□ a Srinagar. Dù đã đ□ c quân đ□ i c□ nh báo v□ s□ thâm nh□ p c□ a l□ c l□ ng n□ i đ□ y Pakistan đã k□ c□ n thành ph□ , Gandhi t□ ch□ i di chuy□ n đ□ n Jammu ho□ c Dehli. Bà tri□ u t□ p chính quy□ n đ□ a ph□ ng và hoan nghênh s□ quan tâm c□ a các ph□ ng ti□ n truy□ n thông trong n□ l□ c tr□ n an dân chúng. Shastri qua đ□ i t□ i Tashkent, ch□ vài gi□ sau khi ký hòa □□ c v□ i T□ ng th□ ng Pakistan Ayub Khan qua trung gian hòa gi□ i c□ a Liên Xô.

Shastri t□ ng đ□ c đ□ c□ vì m□ c tiêu đ□ ng thu□ n, san b□ ng kho□ ng cách gi□ a cánh t□ và cánh h□ u cũng nh□ ngǎn ch□ n Morarji Desai, m□ t chính tr□ gia có khuynh h□ ng b□ o th□ r□ t đ□ c lòng dân. Gandhi là □ ng c□ viên đ□ c h□ u thu□ n b□ i các nhóm quy□ n l□ i và nh□ ng nhân v□ t trung gian có nhi□ u □ nh h□ ng trên các khu v□ c trong n□ c, h□ nghĩ r□ ng bà là ng□□ i đ□ b□ đi□ u khi□ n.

Trong cu□ c b□ u phi□ u c□ a Đ□ ng Qu□ c Đ□ i, Gandhi đánh b□ i Morarji Desai v□ i s□ phi□ u 355 – 169 đ□ tr□ thành th□ t□ ng th□ ba c□ a □ n Đ□ và là ph□ n□ đ□ u tiên đ□ m nh□ n ch□ c v□ này.

An ninh H□ t nhân và Cách m□ ng Xanh

Trong cu□ c chi□ n năm 1971, Hoa K□ gi□ i Đ□ Th□ t H□ m đ□ i đ□ n V□ nh Bengal nh□ là m□ t l□ i c□ nh cáo □ n Đ□ ch□ s□ đ□ ng n□ n di□ t ch□ ng di□ n ra □ Đông Pakistan (nay là Bangladesh) nh□ là cái c□ đ□ t□ n công Tây Pakistan (nay là Pakistan), nh□ t là đ□ i v□ i lãnh th□ đang tranh ch□ p Kashmir. Đ□ ng thái này khi□ n □ n Đ□ càng xa lánh th□ gi□ i th□ nh□ t và thúc đ□ y Th□ t□ ng Gandhi đ□ n đ□ t chính sách ngo□ i giao và an ninh qu□ c gia theo h□ ng m□ i. Nh□ ng h□ tr□ chính tr□ và quân s□ t□ Hi□ p □□ c H□ u ngh□ và H□ p tác H□ t□ ng ký v□ i Liên Xô tr□ c đ□ góp ph□ n đáng k□ vào chi□ n th□ ng c□ a □ n Đ□ trong cu□ c chi□ n năm 1971.

Gandhi cũng cho đ□ y m□ nh ch□ ng trình h□ t nhân qu□ c gia vì □ n Đ□ c□ m nh□ n m□ i đe đ□ a h□ t nhân t□ C□ ng hòa Nhân dân Trung Hoa cũng nh□ nh□ ng quy□ n l□ i c□ a hai siêu c□ ng có th□ xung đ□ t v□ i s□ □ n đ□ nh và n□ n an ninh c□ a □ n. Bà m□ i tân T□ ng th□ ng Pakistan Zulfikar Ali Bhutto đ□ n Shimla đ□ cu□ c h□ p th□ ng đ□ nh kéo dài m□ t tu□ n. Sau nh□ ng khó khăn ban đ□ u,

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21

---

hai nhà lãnh đ&#o ký k&#t Th&#a hi&#p Shimla, ràng bu&#c hai qu&#c gia này ph&#i gi&#i quy&#t tranh ch&#p Kashmir b&#ng th&#ng th&#o và các bi&#n pháp hòa bình.

Năm 1974, &#n Đ&# th&#c hi&#n thành công m&#t thí nghi&#m h&#t nhân đ&#i m&#t đ&#t k&# c&#n ngôi làng Pokhran trong sa m&#c &# Rajasthan. M&#c dù miêu t&# cu&#c thí nghi&#m là vì “m&#c đích hòa bình”, t&# nay &#n Đ&# tr&# thành c&#ng qu&#c h&#t nhân.

K&# ho&#ch đ&#i m&#i nông nghi&#p và các tr&# giúp c&#a chính ph&# kh&#i đ&#u t&# th&#p niên 1960 giúp &#n Đ&# thoát kh&#i tình tr&#ng thi&#u h&#t l&#ng th&#c tri&#n miền, r&#i đ&#n dà th&#ng đ&# trong s&#n xu&#t lúa mì, lúa g&#o, s&#i, s&#a và b&#t đ&#u xu&#t kh&#u th&#c ph&#m và đa đ&#ng hóa s&#n ph&#m nông nghi&#p. Ti&#n trình này đ&#c bi&#t đ&#n d&#i tên cu&#c Cách m&#ng Xanh. Đ&#ng th&#i, cu&#c Cách m&#ng Tr&#ng đ&#c ti&#n hành nh&#m phát tri&#n công nghi&#p s&#n xu&#t s&#a v&#i m&#c tiêu ki&#m ch&# n&#n suy dinh đ&#ng, nh&#t là trong tr&# em.

Tình tr&#ng kh&#n tr&#ng

Sau s&#y nhi&#m m&#nh m&#c &#a c&# tri trong năm 1971, chính ph&# Gandhi đ&#i di&#n v&#i nhi&#u v&#n n&#n nghiêm tr&#ng. C&#u trúc n&#i t&#i c&#a Đ&#ng Qu&#c Đ&#i lung lay sau nhi&#u cu&#c ly khai, khi&#n đ&#ng hoàn toàn ph&# thu&#c vào kh&# năng lãnh đ&#o c&#a Gandhi đ&# ki&#m phi&#u trong các k&# b&#u c&#. Cu&#c Cách m&#ng Xanh đã thay đ&#i cu&#c s&#ng c&#a đ&#ng đ&#o ng&#i dân thu&#c giai t&#ng th&#p trong xã h&#i &#n Đ&#, nh&#ng không đ&#t đ&#c t&#c đ&#, cũng không đ&#c ti&#n hành theo cung cách nh&# đã h&#a. Con s&# vi&#c làm đ&ng gia tăng cũng không đ& đ& tìm ch& n&n th&#t nghi&#p theo sau s&# trì tr&# kinh t&# toàn c&#u gây ra b&#i nh&ng bi&#n pháp tri&#t đ& v&# đ&u h&#a c&#a OPEC.

V&#n đã b& cáo bu&#c là có khuynh h&ng chuyên quy&#n, nay Gandhi s&# đ&ng th& đa s& t&i qu&#c h&i đ& tu chính Hi&#n pháp nh&#m t&#c kh&#i tay các ti&#u bang m&#t s& quy&#n l&#c v&#n dành cho h& trong h& th&ng liên bang. Đã hai l&#n chính ph&# trung &#ng áp đ&#t Quy&#n cai tr&# c&#a T&#ng th&ng chi&#u theo Đ&#u 356 c&#a Hi&#n pháp tuyên b& các ti&#u bang d&#i quy&#n c&#a đ&ng đ& i l&#p là “r&#i lo&#n và không lu&#t pháp” đ& dành quy&#n ki&#m soát t&#i nh&ng bang này. Các viên ch&#c dân c&# và các công s&# b&#t bình tr&#c &#nh h&ng ngày càng gia tăng c&#a Sanjay Gandhi, hi&#n là c&# v&#n chính tr&# thân c&#n cho Gandhi, th&# ch& c&#a nh&ng ng&#i nh& P. N. Haksar, nhà chi&#n l&#c đã giúp Gandhi thắng ti&#n trong chính tr&#ng. Nh&ng nhân v&#t n&#i ti&#ng t&#ng là các chi&#n sĩ đ&u tranh cho t&# do c&#a &#n Đ&# nh& Jaya Prakash Narayan, Ram Manohar Lohia và Acharya Jivatram Kripalani đ&u du hành lên mi&#n B&#c, tích c&#c đ&ng đ&ng ch&ng chính ph&# Gandhi.

Tháng 6 năm 1975, Tòa Th&#ng th&#m bang Allahabad bu&#c t&#i th& t&#ng đ&ng nhi&#m đã s& đ&ng công ch&#c cho chi&#n đ&ch b&#u c&# c&#a bà và cho công tác c&#a đ&ng Qu&#c Đ&#i. Trên nguyên t&#c, phán quy&#t này xem cu&#c b&#u c&# là gian l&#n và tòa án ra l&#nh tr&#c xu&#t Gandhi kh&#i Qu&#c h&#i cũng nh&# c&#m bà tranh c&# trong vòng sáu năm.

Indira Gandhi và Tình thế ng Hoa K

Richard Nixon, năm 1971

Gandhi kháng án; các đ ng đ i l p t ch c nh ng cu c t t p đ ng đ o kêu g i bà t ch c. Các nghi p đ oàn đ ình công và các cu c t t p ph n kháng làm tê li t nhi u ti u bang. Liên minh Janata c a J.P. Narayan kêu g i c nh sát b t tuân th ng l nh n u b bu c ph i b n vào đám đ ng không vũ trang. S th t v ng c a công chúng gia tăng do kinh t suy thoái và do thái đ th c a c a chính ph . M t đám đ ng kh ng l bao vây tòa nhà Qu c h i và t ình c a Gandhi ở Delhi yêu c u bà c x đ ng m c và t ch c.

Th t ng Gandhi khuyên T ng th ng Fakhruddin Ali Ahmed công b tình tr ng kh n tr ng, tuyên b các cu c đ ình công và t t p ph n kháng là t o ra tình tr ng "h n lo n trong n c". Ahmed là đ ng minh chính tr lâu đ i, và n Đ t ng th ng th ng hành đ ng theo l i khuyên c a th t ng. Ngày 26 tháng 6 năm 1975, tình tr ng kh n tr ng đ c ban hành chi u theo Đ u 352 c a Hi n pháp.

Ngay c khi qu c h i ch a k p phê chu n Công b Tình tr ng Kh n tr ng, Gandhi kêu g i c nh sát và quân đ i phá v các cu c đ ình công và ph n kháng, ra l nh b t gi c các th lnh đ i l p ngay trong đêm. Nhi u ng i trong s h t ng ng i tù th i thu c đ a Anh trong th p niên 1930 và 1940. C nh sát đ c giao quy n thi t l p gi i nghiêm và giam gi không h n ch , trong khi các ph ng ti n truy n thông đ i chúng b ki m duy t tr c ti p b i B Thông tin và Phát thanh. Các cu c b u c b hoãn vô th i h n, chính quy n nh ng ti u bang không đ i quy n ki m soát c a đ ng Qu c Đ i b gi i tán.

Th t ng thúc đ y thông qua m t lo t các đ lu t và tu chính hi n pháp mà không có nhi u tranh lu n. Đáng l u ý là m t n l c tu chính hi n pháp không ch đ b o v th t ng lúc đ ng ch c mà còn ngăn c n m i s truy t th t ng sau khi r i nhi m s . Rõ ràng là Gandhi đ ng c b o v mình kh i b truy t m t khi tình tr ng kh n tr ng b thu h i.

Gandhi thúc đ y T ng th ng Fakhruddin Ali Ahmed ban hành s c lu t mà không thông qua Qu c h i, cho phép bà – và Sanjay – cai tr b ng s c l nh. Inder Kumar Gujral, B tr ng Thông tin và Truy n thanh, t ch c đ ph n đ i Sanjay đã can thi p vào ch c trách c a ông.

Tình tr ng Kh n tr ng kéo dài 19 tháng. Trong giai đ o n này, b t k nh ng xung đ t chính tr , đ t n c tr i qua nh ng ti n b đáng k trong lĩnh v c kinh t và công nghi p, ch y u là do ch m đ t đ c nh ng cu c đ ình công ở nhà máy, bãi khóa ở tr ng h c và kìm ch các nghi p đ oàn và hi p h i sinh viên. Đ ng b v i s xu t hi n c a các lo i bi u ng ở kh p m i n i "Baatein kam, kaam zyada" (Nói ít Làm nhi u) là gia tăng s n xu t và c i cách hành chính. Nhi t tâm c a các viên ch c chính ph giúp ki m ch n n tr n thu , m c dù tình tr ng tham nh ũng v n ti p t c t n t i. S n ph m công nghi p và nông nghi p gia tăng đáng k nh ch ng trình hành đ ng 20 đ i m c a Gandhi; l i t c gia tăng và v th c a n n tài chính qu c gia đ c nâng cao trong c ng đ ng qu c t . Nh th , gi i trung l u đô th c m th y đ c đ n bù cho nh ng b t bình trong chính s .

Cùng lúc là m t chi n đ ch m nh tay đ c ti n hành nh m lo i tr nh ng ng i ch ng đ i nh giam c m và tra t n hàng ngàn nhà ho t đ ng chính tr ; đ p s ch nh ng khu nhà ở chu t ở vùng Jama Masjid thu c Delhi theo l nh c a Sanjay, khi n hàng ng i thi t m ng và hàng trăm

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s̄ u t̄ m
Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21

---

ngàn nḡ i tr̄ nên vô gia c̄ d̄ n đ̄ n tình tr̄ ng các khu nhà ̄ chū t phát trī n tràn lan kh̄ p th̄ đ̄; ch̄ ng trình k̄ hō ch hóa gia đình bū c hàng ngàn ông b̄ c̄ t ̄ ng d̄ n tinh do đī u hành t̄ i khī n công chúng ph̄ n n̄ ph̄ n kháng l̄ i m̄ i n̄ l̄ c k̄ hō ch hóa gia đình mãi cho đ̄ n th̄ k̄ 21.

Năm 1977, do nh̄ n đ̄ nh sai v̄ uy tín c̄ a mình, Gandhi t̄ ch̄ c b̄ u c̄ và th̄ t b̄ i th̄ m h̄ i tr̄ c Đ̄ ng Janata. Đ̄ ng Janata đang đ̄ t đ̄ i quȳ n lãnh đ̄ o c̄ a Desai, đ̄ i th̄ lâu đ̄ i c̄ a Gandhi, và Narayan, nhà lãnh đ̄ o tinh th̄ n c̄ a đ̄ ng. Janata tuyên b̄ k̄ b̄ u c̄ là c̄ h̄ i sau cùng cho nḡ i dân ̄ n ch̄ n l̄ a gī a “dân ch̄ và chuyên quȳ n”. Trái v̄ i m̄ i d̄ đoán, đ̄ c bī t ̄ ph̄ ng Tây, Gandhi khiêm nh̄ ng đ̄ ng ý rút lui.

Th̄ t s̄ ng, giam c̄ m, và h̄ i sinh

Desai nh̄ m ch̄ c th̄ t̄ ng và Neelam Sanjiva Reddy tr̄ thành t̄ ng th̄ ng ̄ n Đ̄ . Gandhi m̄ t gh̄ ̄ qū c h̄ i và nh̄ n ra r̄ ng bà không còn vī c làm, l̄ i t̄ c và t̄ dinh. Đ̄ ng Qū c Đ̄ i b̄ phân hóa, nh̄ ng nḡ i t̄ ng ̄ ng h̄ bà nh̄ Jagjivan Ram b̄ sang đ̄ ng Janata. Đ̄ ng Qū c Đ̄ i (Gandhi) nay ch̄ còn là m̄ t nhóm đ̄ i l̄ p nh̄ ̄ Qū c h̄ i. Do nh̄ ng tranh ch̄ p n̄ i b̄ , chính ph̄ liên hī p Janata t̄ ra không đ̄ uy tín đ̄ kī m soát tình th̄ , B̄ tr̄ ng N̄ i v̄ Choudhary Charan Singh ra l̄ nh t̄ ng giam Indira và Sanjay Gandhi đ̄ a trên m̄ t s̄ cáo bū c không chính đáng. Tuy nhiên, vī c b̄ t gī và xét x̄ kéo dài khī n hình ̄ nh m̄ t ph̄ n̄ ȳ u đ̄ u i b̄ nḡ c đ̄ i làm thay đ̄ i tình c̄ m c̄ a công chúng và là nhân t̄ đ̄ n đ̄ n s̄ h̄ i sinh chính tr̄ cho Gandhi.

Các thành ph̄ n trong Chính ph̄ liên hī p Janata đã ḡ n k̄ t v̄ i nhau do căm ghét Gandhi, nh̄ ng khi t̄ do đ̄ c h̄ i ph̄ c chính ph̄ l̄ i lún sâu trong nh̄ ng tranh ch̄ p n̄ i b̄ đ̄ n n̄ i không ai quan tâm đ̄ n nh̄ ng nhu c̄ u thī t ȳ u c̄ a bà. Gandhi lī n t̄ n đ̄ ng tình th̄ đ̄ bī n thành l̄ i th̄ . Bà kh̄ i s̄ dī n thuȳ t tr̄ c công chúng, khôn khéo nh̄ n l̄ i v̄ nh̄ ng sai sót đã ph̄ m trong th̄ i k̄ Kh̄ n tr̄ ng, và tìm kī m s̄ ̄ ng h̄ t̄ nh̄ ng nhân v̄ t đ̄ c tôn tr̄ ng nh̄ Vinoba Bhave. Tháng 6 năm 1979, Desai ph̄ i t̄ ch̄ c, Singh đ̄ c t̄ ng th̄ ng b̄ nhī m vào ch̄ c th̄ t̄ ng.

Singh c̄ ḡ ng thành l̄ p chính ph̄ v̄ i liên minh Janata c̄ a ông nh̄ ng không giành đ̄ c th̄ đa s̄ . S̄ kī n Charan Singh ch̄ p nh̄ n th̄ ng th̄ o v̄ i Gandhi đ̄ tìm kī m s̄ h̄ u thū n c̄ a các dân bī u thū c đ̄ ng Qū c Đ̄ i khī n nhī u nḡ i t̄ c gī n vì cho r̄ ng Singh không nḡ n nḡ i ve vãn đ̄ i th̄ chính tr̄ l̄ n nh̄ t c̄ a liên minh Janata. Sau m̄ t th̄ i gian nḡ n, Gandhi rút l̄ i s̄ ̄ ng h̄ ban đ̄ u, T̄ ng th̄ ng Reddy gī i tán Qū c h̄ i, quȳ t đ̄ nh t̄ ch̄ c b̄ u c̄ trong năm 1980. Đ̄ ng Qū c Đ̄ i c̄ a Gandhi tr̄ l̄ i c̄ m quȳ n v̄ i đa s̄ áp đ̄ o.

Indira Gandhi đ̄ c t̄ ng Gī i th̄ ng Hòa bình Lenin (cho năm 1983-1984).

Chī n đ̄ ch Blue Star và v̄ Ám sát

Trong nh̄ ng năm cū i đ̄ i, Gandhi v̄ ng m̄ c vào nhī u khó khăn liên quan đ̄ n tī u bang Punjab. M̄ t th̄ lĩnh tôn giáo đ̄ a ph̄ ng, Jarnail Singh Bhindranwale đ̄ c chi b̄ đ̄ ng Qū c Đ̄ i h̄ u thū n và xem ông là m̄ t s̄ thay th̄ cho đ̄ ng Akali Dal, nh̄ ng Bhindranwale b̄ ch̄ trich k̄ ch lī t nh̄ m̄ t k̄ c̄ c đ̄ oan và ch̄ tr̄ ng ly khai khi các hō t đ̄ ng c̄ a nḡ i này tr̄

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s̄ u t̄ m
Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21

---

nên b̄ o đ̄ ng. Tháng 9 năm 1981, Bhindranwale b̄ b̄ t gī t̄ i Amritsar, nh̄ ng đ̄ c tr̄ t̄ do 25 ngày sau đó vì thī u ch̄ ng c̄ . Bhindranwale rút v̄ căn c̄ đ̄ a ̄ Mehta Chowk v̄ i Guru Nanak Niwas bên trong khu v̄ c bī t l̄ p c̄ a Đ̄ n Vàng (Golden Temple).

B̄ i r̄ i vì s̄ bành tr̄ ng s̄ c m̄ nh quân s̄ c̄ a nhóm Bhindranwale, ngày 3 tháng 6 năm 1984, Gandhi cho phép quân đ̄ i t̄ n công Đ̄ n Vàng đ̄ tr̄ c xū t Bhindranwale và đ̄ ng b̄ n. Bī n c̄ này gây nên s̄ ph̄ n n̄ đ̄ i v̄ i nhī u nḡ i Sikh vì đ̄ i u h̄ xem là m̄ t s̄ xúc ph̄ m đ̄ i v̄ i n̄ i thī ph̄ ng thiêng liêng nh̄ t c̄ a h̄ .

Ngày 31 tháng 10 năm 1984, hai nḡ i Sikh thū c toán c̄ n v̄ c̄ a Gandhi, Satwant Singh và Beant Singh, ám sát bà ngay trong khu v̄ n c̄ a T̄ dinh Th̄ t̄ ng t̄ i s̄ 1 đ̄ ng Safdarjung ̄ New Dehli. Lúc ̄ y, Gandhi đang đ̄ o b̄ c nói chuȳ n v̄ i đ̄ i n viên nḡ i Anh Peter Ustinov trong m̄ t cū c ph̄ ng v̄ n nh̄ là m̄ t ph̄ n c̄ a b̄ phim t̄ lī u th̄ c hī n cho truȳ n hình Ireland. Khi b̄ c qua chī c c̄ ng nh̄ , bà cúi chào theo phong t̄ c ̄ n Satwant và Beant đang đ̄ ng gác, hai nḡ i lī n n̄ súng. Gandhi t̄ tr̄ n khi đang trên đ̄ ng đ̄ n b̄ nh vī n.

Indira Gandhi đ̄ c h̄ a táng ngày 3 tháng 11, t̄ i Shakti Sthal, ḡ n Raj Ghat (n̄ i h̄ a táng Mahatma Gandhi).

Sau cái ch̄ t c̄ a Gandhi, nh̄ ng cū c b̄ o đ̄ ng ch̄ ng nḡ i Sikh bùng n̄ kh̄ p New Delhi khī n hàng ngàn nḡ i thī t m̄ ng và nhī u nḡ i khác m̄ t nhà c̄ a. Trong sū t cū c đ̄ i mình, Indira Gandhi không ch̄ thay đ̄ i đ̄ t n̄ c ̄ n Đ̄ mà còn làm thay đ̄ i qū c gia Pakistan k̄ c̄ n.

Gia t̄ c Nehru-Gandhi

Lúc đ̄ u, Sanjay đ̄ c ch̄ n là nḡ i th̄ a k̄ Indira, nh̄ ng sau khi Sanjay thī t m̄ ng trong m̄ t tai n̄ n phi c̄ , bà c̄ thuȳ t ph̄ c nḡ i con trai tr̄ ng, Rajiv Gandhi, t̄ b̄ công vī c c̄ a m̄ t phi công hàng không dân đ̄ ng đ̄ b̄ c vào chính tr̄ ng vào tháng 1 năm 1981. Sau khi m̄ ch̄ t, Rajiv tr̄ thành th̄ t̄ ng; đ̄ n tháng 5 năm 1991, ông b̄ ám sát, l̄ n này do các thành viên c̄ a t̄ ch̄ c H̄ Tamil. V̄ góa c̄ a Rajiv, Sonia Gandhi, sinh tr̄ ng t̄ i Ý, lãnh đ̄ o m̄ t liên minh v̄ i thành ph̄ n chính là đ̄ ng Qū c Đ̄ i đ̄ n chī n th̄ ng b̄ t nḡ trong k̄ b̄ u c̄ năm 2004, lō i b̄ Atal Behari Vajpayee và Liên minh Qū c gia Dân ch̄ kh̄ i chính quȳ n.

Sonia Gandhi t̄ ch̄ i c̄ h̄ i tr̄ thành th̄ t̄ ng nh̄ ng v̄ n duy trì quȳ n kī m soát b̄ máy quȳ n l̄ c c̄ a đ̄ ng Qū c Đ̄ i; Tī n sĩ Manmohan Singh đ̄ c ch̄ n đ̄ lãnh đ̄ o chính ph̄ . Các con c̄ a Rajiv, Rahul Gandhi và Priyanka Gandhi, đã kh̄ i đ̄ u s̄ nghī p chính tr̄ . V̄ góa c̄ a Sanjay Gandhi, Maneka Gandhi, sau khi ch̄ ng ch̄ t, đã tách kh̄ i ̄ nh h̄ ng c̄ a nh̄ c m̄ u, cùng v̄ i con trai, Varun Gandhi, hō t đ̄ ng tích c̄ c v̄ i t̄ cách là thành viên c̄ a đ̄ ng BJB đ̄ i l̄ p.

C̄ n l̄ u ý r̄ ng Indira Gandhi và các thành viên Gia t̄ c Nehru-Gandhi không có quan h̄ h̄ hàng gì v̄ i Mohandas Gandhi, dù ông là m̄ t nḡ i b̄ n c̄ a gia đình.

Indira Gandhi (1917 - 1984)

Tác Giả: Saigon Echo s u t m

Thứ Bảy, 30 Tháng 10 Năm 2010 12:21
